

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky: **Eliška Zelnerová**
Téma práce: **Právo na vzdělání v Evropské úmluvě o lidských právech a základních svobodách a Česká republika**
Rozsah práce: **44 stran vlastního textu (108 183 znaků)**
Datum odevzdání práce: **05. 09. 2019**

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autorka si jako téma diplomové práce vybrala problematiku práva na vzdělání v Evropské úmluvě o lidských právech a základních svobodách a Českou republiku. Jedná se o téma, které není nové, bylo zpracováno v řadě prací obdobného typu i v odborné literatuře, nicméně stále se jedná o téma aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma, které si autorka zvolila, je poměrně náročné na teoretické znalosti, přičemž autorka prokazuje spíše povrchní znalost mezinárodního práva, evropského práva i vnitrostátního českého práva. To může být způsobeno i širokým uchopením tématu, kdy se práce věnuje i právu EU (viz např. kapitola 3.2) a právu vnitrostátnímu (kapitola 4.3), které zajisté své místo v práci má, ale vzhledem k omezenému rozsahu práce se jedná spíše o zběžné představení jednotlivých předpisů bez jakékoliv hlubší analýzy. V práci bohužel zcela absentuje vymezení metodologie a pojednání o tom, které metody a proč autorka používá. Práce je nicméně zpracována převážně metodou deskriptivní, místy metodou komparativní (zejména kapitola 4.2). Autorka pracuje s primárními prameny a dále se základní literaturou k tématu, převážně komentářovou, a to především českou. Zahraniční literatura k tématu (kromě dvou použitých zahraničních článků) chybí.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do celkem osmi kapitol. V krátké úvodní kapitole vymezuje autorka cíle své práce, a sice „prozkoumání ochrany práva na vzdělání na vnitrostátní i mezinárodní úrovni, především jeho zakotvení v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv, ale také jeho pojetí v tuzemských právních dokumentech“ a dále se také snaží nalézt odpověď, do jaké míry mělo vliv rozhodnutí ESLP ve věci D. H. a ostatní proti České republice na změnu situace v České republice, jak se podařilo rozhodnutí implementovat a jakým způsobem ovlivnilo vnitrostátní legislativu týkající se vzdělávacího systému. V druhé kapitole se autorka zabývá Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a svobod, vzhledem k vymezeným cílům práce je však tato kapitola dle názoru oponentky nadbytečná, neboť pro zkoumané téma nepřináší žádné důležité poznatky, z nichž by bylo možno činit ve vztahu ke zkoumanému závěry. V dalších dvou kapitolách se autorka zabývá právem na vzdělání, a to v mezinárodních dokumentech a v České republice. Ačkoliv mám jisté výhrady k příliš obecnému pojetí především kapitoly čtvrté, obě kapitoly mají zajisté v práci své místo. Pátá kapitola se pak věnuje ESLP obecně, podmínkám přijatelnosti individuálních stížností a řízením před ESLP, bohužel tuto kapitolu opět považuji vzhledem ke zkoumanému tématu za nadbytečnou, není jasné, proč ji autorka do textu práce zařadila a jaké z ní vyvozuje závěry. Kapitola šestá a sedmá se věnuje detailnímu rozboru případu D. H. a ostatní proti České republice a případům, které u ESLP následovaly po tomto rozhodnutí. Obě kapitoly jsou zpracovány pečlivě (včetně rozboru nesouhlasných stanovisek k případu D. H. a ostatní proti České republice), v kapitole šesté mám jen menší výhradu

k zařazení podkapitoly 6.4 (Stručná historie Romů na českém území), která není logicky provázaná se zbytkem textu a je příliš krátká a všeobecná na to, aby mohla práci přispět. V osmé kapitole pak autorka práce předkládá závěry práce, ke kterým dospěla.

4. Vyjádření k práci

Předložená práce bohužel dle mého názoru utrpěla tím, že si autorka stanovila příliš ambiciózní cíle, aniž by si zároveň vymezila výzkumné otázky. V úvodu hovoří autorka také o tom, že se mimo jiné pokusí nastínit, jak byla rozsudkem D. H. a ostatní proti České republice ovlivněna judikatura „soudního dvora v Evropské unii“, nicméně v samotném textu práce se tomuto tématu vůbec nevěnuje. Práce celkově působí neuspořádaně, na několika místech budí dojem pouhých výpisků a citací z odborné literatury (s. 12-14, s. 18-19), někde se jedná o text vytržený z kontextu – např. na s. 16 první odstavec hovoří o tom „jak vyplynulo z předchozího textu, některé články týkající se práva na vzdělání dětí jsou na rozdíl od Úmluvy značně obsáhlejší“ aniž by bylo zřejmé, jak k tomuto závěru autorka došla. Jak uvedeno výše, některé kapitoly práce jsou nadbytečné a nepřinášejí pro práci žádné nové poznatky a ani nutné základy, bez kterých by nebylo možné práci zpracovat. Pozitivně však hodnotím výběr případů v kapitole sedmé, autorka správně vymezila základní rozhodnutí, která následovala po případu D. H. a ostatní proti České republice a tyto přehledně popsala. Bylo by případně možné doplnit ještě případ *Lavida a ostatní proti Řecku* z roku 2013 (stížnost č. 7973/10), nicméně zvolený výčet je jistě dostačující. Vítám též snahu o krátký dílčí závěr na konci této kapitoly, který obsahuje řadu vlastních myšlenek autorky.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	První cíl, který si autorka dala, a sice: „prozkoumání ochrany práva na vzdělání na vnitrostátní i mezinárodní úrovni, především jeho zakotvení v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv, ale také jeho pojetí v tuzemských právních dokumentech“ je vzhledem k názvu práce příliš široký a byl splněn pouze částečně. I druhý cíl práce, dle kterého se autorka snažila nalézt odpověď na otázku, do jaké míry mělo vliv rozhodnutí ESLP ve věci D. H. a ostatní proti České republice na změnu situace v České republice, jak se podařilo rozhodnutí implementovat a jakým způsobem ovlivnilo vnitrostátní legislativu týkající se vzdělávacího systému, považuji vzhledem k rozsahu práce za příliš široký a splněný pouze částečně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka postupovala při zpracování práce samostatně, text nejeví známky plagiátorství, citace jsou používány odpovídajícím způsobem.
Logická stavba práce	Některé kapitoly práce jsou nadbytečné (kapitola 2 a 5), nicméně celkově na sebe kapitoly víceméně navazují.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje převážně s využitím české komentářové literatury, kterou autorka v textu hojně cituje. Na s. 20 pouze chybí řádná citace případu

	Anatolyi Ponamaryov proti Bulharsku. Dále je otázkou, zda má zdroj „Učitelství“ místo v práci tohoto typu (viz ppč. 48) a zda by nebylo vhodnější vycházet z odborných periodik k tématu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	V textu chybí hlubší analýza a zhodnocení práva na vzdělání a jeho vývoj a změny v kontextu EÚLP.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Text by zasloužil jazykovou i stylistickou korekturu, je psán s řadou překlepů, v textu není sjednoceno formátování, poznámky pod čarou nejsou zpracovány pečlivě (např. ppč. 31,32 – autorka cituje stejnou úmluvu z rozdílných zdrojů, ppč. 63 – nepřesné uvedení zdroje, ppč. 111 – chybná citace neodpovídající citační normě, ppč. 126 a 127 – odkazy uvedené nefungují, ppč. 128 – chybná citace zdroje), v obsahu a v textu je chyba v kapitole 6.4 – objevuje se dvakrát. V seznamu zkratk autorka sice zavádí zkratku pro Evropskou úmluvu o lidských právech - EÚLP, nicméně v samotném textu se zkratkou EÚLP prakticky nepracuje a používá výraz „Úmluva“, aniž by jej v práci definovala. Seznam použité literatury a pramenů není zpracován pečlivě a vzbuzuje dojem, že si jej autorka před odevzdáním práce ani nepřečetla.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je průměrná (viz výše).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Přes výše uvedené nedostatky práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací, předloženou práci tedy doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci – s výhradou obhajoby – hodnotím známkou „3“.

Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1. Autorka na s. 48 hovoří ve svých závěrech o absenci „stimulu intenzivního charakteru“, který údajně nepřichází ani ze strany české veřejnosti, ani z mezinárodního prostředí. Zabývala se v této souvislosti autorka problematikou Univerzálního periodického přezkumu (UPR) Rady OSN pro lidská práva, ve kterém je Česká republika pravidelně hodnocena a kde se pravidelně objevují doporučení k ukončení segregace romských dětí z všeobecného vzdělávání, přístupu ke vzdělání a inkluze ve vzdělávání obecně, apod.?
2. Na čem autorka založila své tvrzení na s. 17 o tom, že všechny signatářské státy EÚLP „sdílí demokratické principy“?

V Praze dne 15. 01. 2020

JUDr. Eliška Flídrová, Ph.D.